

Svatý Josef – otec odvážně vynalézavý (podle přednášky P. Jana Czudka 23. 2. 2021 na online setkání kněží a jáhnů)

Nad tématem odvahy a vynalézavosti se nejdříve můžeme zamyslet na základě podobenství o hřivnách z 25. kapitoly Matoušova evangelia. Stručně si podobenství připomeňme.

Jeden člověk svěřil svým služebníkům majetek. Jednomu dal pět hřiven, druhému dvě a třetímu jednu, každému podle jeho schopností. Ten, který dostal pět hřiven, je hned využil a získal dalších pět. Stejně i ten, který dostal dvě, vyzískal dvě další. Ale ten, který dostal jednu, šel, vykopal jámu a peníze ukryl. Když se pán těch služebníků vrátil, první dva pochválil, ovšem třetího nikoliv, protože se ani nepokusil svěřený majetek zhodnotit.

Důležité je, že pán svým služebníkům neříká, co a jak mají s hřivnami dělat. Nedá jim přesné instrukce, aby třeba diverzifikovali portfolio, investovali do nemovitostí, aby nakoupili akcie ČEZu nebo státní dluhopisy. Říká pouze: „Dal jsem ti hřivnu a je na tobě, jak s ní naložíš.“ Vybízí tedy k vynalézavosti a k odvaze najít správnou cestu. Co udělal třetí služebník špatně? Když pánovi vysvětloval své jednání, zdůvodnil to tím, že se bál, a proto hřivnu ukryl v zemi. Pán ale odhalil skutečný důvod jeho jednání, když ho nazval služebníkem líným. V jistém smyslu je tedy lenost opakem odvahy a vynalézavosti.

Nyní můžeme přejít k apoštolskému listu papeže Františka o svatém Josefovi nazvanému *Patris Corde*, v překladu *Otcovským srdcem*. Odvážná vynalézavost nastupuje zejména ve chvílích, kdy se setkáváme s těžkostmi. Těžkost nás může buďto zastavit, a vyklidíme pole, nebo jí můžeme čelit. Právě těžkosti někdy umožní, že se v nás probudí zdroje, o kterých jsme neměli tušení.

Při četbě evangelií o Ježíšově dětství nás může napadnout otázka, proč Bůh nezasáhl přímo a jasně. Proč to nenalajnoval? Bůh však zasahuje skrze události a lidi. Josef je člověk, skrze něhož se Bůh stará o počátky dějin vykoupení, když se Bůh stal člověkem. Josef je opravdovým „zázrakem“, kterým Bůh zachraňuje Dítě Ježíše a jeho matku. Nebe zasahuje a důvěřuje v odvážnou vynalézavost tohoto muže. Tyto

Josefovy schopnosti se projevují zejména při dvou událostech. Jsou to Ježíšovo narození v Betlémě a útěk do Egypta.

Bůh Josefovi nedal přesné pokyny, kdy a co má dělat. Když přišli s Marií do Betléma, neměli tam nic zajištěné. Josef musel být maximálně vynalézavý, aby Marii zajistil aspoň chlév, kde by mohla porodit. O něco později se Josef dozvěděl náhle, ve snu, že je nutné utéct do Egypta. Zorganizování tohoto útěku ještě během noci už bylo na Josefovi. Vydat se s kojencem na takovou nebezpečnou cestu a zajistit pro rodinu obživu během cesty i při pobytu v Egyptě od Josefa vyžadovalo velkou odvahu a vynalézavost.

Při povrchní četbě těchto událostí je možné mít dojem, že svět je vydán napospas silným a mocným, tedy že obyčejný člověk nemůže ničeho dosáhnout. Podstata radostné zvěsti evangelia však spočívá v tom, že navzdory zpučnosti a násilí pozemských vládců Bůh vždycky najde způsob, jak uskutečnit svůj plán spásy. I náš život někdy vypadá, že je vydán kvůli mocným. Evangelium nám ale říká, že to, na čem záleží, dokáže Bůh vždycky zachránit. Zdá-li se někdy, že nám Bůh nepomáhá, neznamená to, že nás opustil, ale že důvěřuje nám a tomu, co dokážeme vymyslet, vynalézt, vyřešit.

Jako hezký příklad vynalézavosti můžeme zmínit událost uzdravení ochrnutého. Když Ježíš učil v Kafarnaum, sešlo se tolik lidí, že ani přede dveřmi nebylo k hnutí. Čtyři muži přinesli ochrnutého, aby ho Ježíš uzdravil. Ovšem pro velký zástup se k němu nemohli dostat. Proto vystoupili na střechu, udělali v ní otvor a spustili dolů nemocného i s lůžkem přímo před Ježíše. Jejich víru a jistě i odvahu a vynalézavost Ježíš ocenil. Ochrnutému odpustil hříchy a také ho tělesně uzdravil.

Ať je nám tedy svatý Josef vzorem v odvaze a vynalézavosti a povzbuzením v tom, že každý z nás může vykonat krásné dílo k Boží slávě. Ať nám Bůh dá na přímluvu svatého Josefa odvahu objevovat, co všechno dobrého je v nás zatím skryto.